

Invasive arter er en af de primære årsager til tab af global biodiversitet

En invasiv art er en introduceret, ikke-hjemmehørende art, som er i stand til at sprede sig i naturen

Uumasut inangiisut Sunaana ajornartorsiutaasoq?

Silap allangorneratigut nuttarnerit pisariillimmata uumaffigiuminaassinnaasut uumassusilinnit sionratigut takuneqartarsimangitsunit tikikkuminarnerulerput

Inangiinerit sunniutigisinnaasaat:

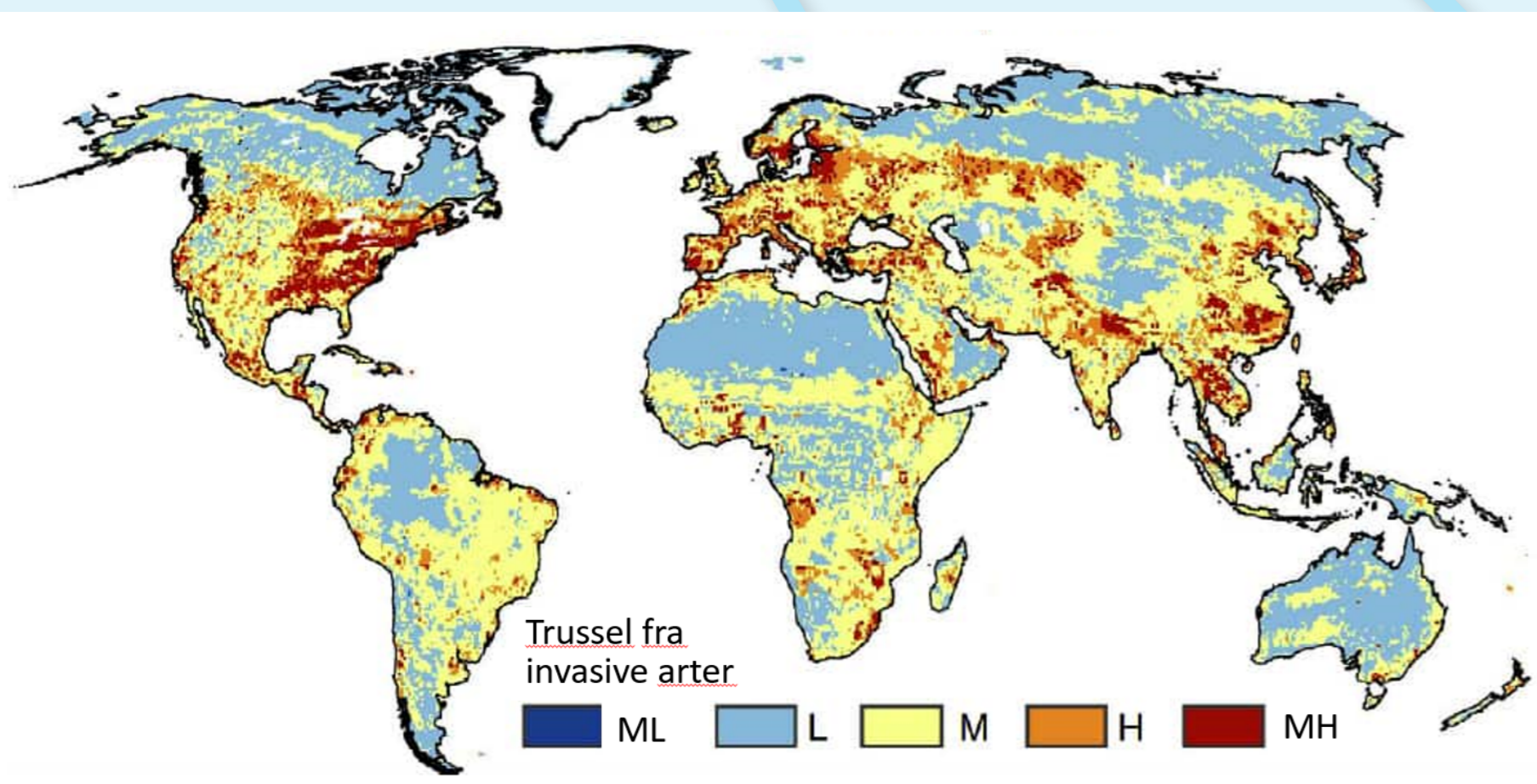
- Nunami tikitaminni siaruallutik, assigiingiaassuserlu tamaani ulorianartorsiortilerlugu.
- Tikitaminni uumassuseqassuseq sunnertarpaat naatitallu kingunissaat ajoqusersinnaasarlugit, sumiiffimmi aningaasarsionermut inuussutissaqarnermullu kalluaallutik.
- Nappaatinik miluuttunillu nassataqarsinnaapput, taamaallutillu inuup peqqissusaanut ajoqusiinnaallutik. Nunallu uumasuisa peqqissusaannut innarliillutik.

Qanoq tikiuttarpat?

Uumasut inangiisartut inunnit piaarinaatsoornikkut nunamut eqquttoorsinnaasarpaat.

Nunarsuarmioqataanerup aqqani nunanik allanik niueqateqarnikkut nunanullu allanut angalanerup pisariillineratigut uumassusillit allamiit allamut nikittarnerat ajornaallisikkiartuinnarpaat.

Uumasut inangiisartut nassiusaanut assigiingitsunut "kullorsortarput", umiarsuup makittarissaataanut akuullutik, plastikkinit imarmi tissukartunut ilaallutik, naasut kingunissaat, sullinerilluunniit takornariat skuuisa aluinut nippussimasinnaapput, nunamullu tikitaminnut katallugit, tassanilu naallutik tukerlutilluunniit.

Sumiiffiit inoqarfiulluurtut akulikitsumillu tikinneqartartut, uumasunit inangiisartunit uumasoaqalersinnaanerupput (tungujortoq = tikikkuminaatsoq aappaluttoq = tikikkuminartoq). Early et al. 2016.

Nammineq qanoq iliorsinnaavit?

Issittumiittut avinngarusimasullu avataaniit tikikkuminaanerupput, taamaattumillu uumasut inangiisartut ingalassimaartinnissaannut inatsisiliornissaminnut periarfissaqarnerullutik. Uumasoaqassutsip assigiingiarnerata illersorneqarnissaanut isumaqatigiisummi (CBD) nunat aqutsisui uumasunut inangiisartunut minnerpaaffimiititsinissaminnut suliniuteqaqqullugit kaammattuisoqarnikuuvoq.

Ima ingalassimaartitseqataasinnaavit:

1. **Angalasimatillugit atisatit skuutillu støvsugertarlugit salillugit errorlugillu.**
  - Atisatit skuutit, angalaninnilu atortutit eqqiluitsuutinniartarlugi.
2. **Uumasunik sionratigut takusimangisannik takusimaguit oqartussanut nalunaarutigalugit**
  - Siusissukut paasisitsinerup uumasut inangiisartut amerliartornissaralui nungusapallannissaalu qulakkeertarpaat
3. **Uumasut inangiisartut nungusaaffigeqataaffigalugit**
  - Uumasut inangiisartut katersorlugit, nuniallugit nutsullugillu (Nunami inatsisinik unioqquitsinaveersarlugit)

www.StopArcticAliens.com

Amerikkap avannarlermeersoq naasoq (Lupinus nootkatensis) atlantikup avannaata kangianut siaruarsimavoq kusagineqarnini nunagissaasarninilu pillugit. Maannalu Qaqortumi siaruatipiloorsimavoq. Lupinip kingunissai ukiuni 30-ni nunap qaaniissinnaapput asiunatik (assiliisoq Katrine Raundrup).

Manerassuup assagiarsussua (Paralithodes camtschaticus) Barentip imartaanut 1960-kkunni aalisarnek annertusarniarlugu nuunneqarsimavoq. Maannalu norskit ruslandillu avannaata imartaanut siaruassimalluni, kujammullu tuluit nunaata qeqertaartaannut allaat anngussimalluni (assiliisoq: Sasha Isachenko, CC BY-SA 3.0).

Kapisilik qatigalik (Oncorhynchus gorboscha) Manerassuup avannaani uumasuuvoq. Ruslandimi kuussuarnut Kolap qeqertaata eqqaanut 1950-ikkunni nuunneqarpoq, maannalu Atlantikup avannaatungaanut siaruarsimalluni, Atlantillu kapisilianut inangiartulersimalluni. (assiliisoq E.R. Keeley).

